

نتایج غربالگری تنبلی چشم در استان اردبیل، ۸۰ - ۱۳۷۷

دکتر احد اعظمی^۱، دکتر سعید صادقیه اهری^۲، دکتر حبیب اوجاقی^۳، فیروزامانی^۴، دکتر منوچهر براک^۵

چکیده

زمینه و هدف: طرح پیشگیری از تنبلی چشم همه ساله در سراسر کشور توسط معاونت پیشگیری بهزیستی کشور انجام می گیرد. در این گزارش تحلیلی نتایج اجرایی این طرح در سال های ۸۰-۱۳۷۷ ارایه و با آمار غربالگری های کشورهای مختلف مقایسه شده است تا میزان همخوانی شیوع تنبلی چشم در سالهای مختلف اجرای طرح و همچنین تطابق آمارهای مذکور با نتایج غربالگری تنبلی چشم در کشورهای دیگر برآورد گردد.

روش کار: برنامه غربالگری تنبلی چشم بر روی کلیه کودکان ۳-۶ سال مهدهای کودک و مراجعین پایگاه های سنجش بینایی از همان رده سنی انجام می گیرد. معاینه اولیه در اولین مرحله طرح توسط مربیان مهدهای کودک صورت می گیرد. در مرحله بعد موارد مشکوک توسط مربیان به کارشناسان بینایی سنجی ارجاع و موارد تنبلی چشم با تشخیص کارشناسان و تایید آن توسط چشم پزشک پس از رد سایر علل ارگانیک مشخص می گردند.

یافته ها: از مجموع ۸۴۲۷ کودک معاینه شده در سال ۱۳۸۰ توسط مربیان مهد های کودک ۶۰۸ نفر (۷/۲٪) با شک به وجود اختلال بینایی به کارشناسان بینایی سنجی ارجاع داده شده اند. دامنه تغییرات برآورد شیوع توسط مربیان در شهرهای مختلف استان اردبیل از ۲٪ تا ۱۵٪ می باشد که تغییرات بالای ۷ برابر است. رقم فوق در سال های ۸۰-۱۳۷۹ بترتیب معادل ۱۰٪ با دامنه تغییرات ۱۳-۱ درصد و ۱۲٪ با دامنه تغییرات ۱۴-۵ درصد و در سال ۱۳۷۷ معادل ۱۱٪ با دامنه تغییرات ۱۳-۵ درصد بود. در مرحله دوم غربالگری برآورد شیوع مشکل بینایی تشخیص داده شده توسط کارشناسان بینایی سنجی در سال های ۸۰-۱۳۷۷ بترتیب حدود ۲۱٪، ۴۵٪، ۴۷٪ و ۷۴٪ بوده است. در مرحله سوم طرح از مجموع کودکان معاینه شده توسط چشم پزشکان شیوع تنبلی چشم طی سال های ۸۰-۱۳۷۸ بترتیب ۱/۶٪، ۱/۴۱٪ و ۱/۲۵٪ بود.

نتیجه گیری: بر اساس نتایج مطالعه حاضر شیوع تنبلی چشم ۱/۴۲٪ بوده است که با مطالعات انجام شده در سایر کشورها همخوانی دارد، همچنین دامنه بالای تغییرات برآورد شیوع اختلالات بینایی در استان ضرورت انجام مطالعات تطبیقی بیشتری را نشان می دهد.

واژه های کلیدی: تنبلی چشم، غربالگری، کودکان قبل از مدرسه

۱- مؤلف مسئول: استاد یار داخلی دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۲- استاد یار پزشکی اجتماعی دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۳- استاد یار چشم دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۴- مربی آمار زیستی دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

۵- استاد یار اطفال دانشکده پزشکی - دانشگاه علوم پزشکی اردبیل